

Roubování citrusů

PODNOŽE, PŘÍPRAVA NA ROUBOVÁNÍ, ZDÁRNÝ VÝSLEDEK

Proč citrusy štěpujeme, roubojeme, očkujeme, kroužkujeme, popřípadě řízkujeme?

Důvodem je skutečnost, že štěpované citrusy si zachovávají vlastnosti matečné rostliny, i když někdy přebírají negativní, ale i pozitivní vlastnosti podnože. Semenáče jsou naopak sázkou do loterie, u nás se podaří jen opravdu výjimečně přivést rostliny k plodnosti, a to po dlouhých letech (15 i více let). Plody ovšem nic moc, i když výjimka potvrzuje pravidlo.

Citrusy se dají roubovat na podnože vlastního rodu Citrus a dalších příbuzných rodů (rod Fortunela - kumquat, rod Eremocitrus – australák, rod Poncirus, rod Clymenia, rod Microcitrus – australák). Vhodnost a vlastnosti jednotlivých podnoží rozebereme následně.

JAK BY MĚLA VYPADAT PODNOŽ NA ÚSPĚŠNÉ PŘEROUBOVÁNÍ

1. Síla kmínku by měla být minimálně 5 mm – 10 cm nad zemí, popřípadě silnější a vyšší kmínek, čím větší a vzrostlejší podnož, tím lepší výsledek štěpování. Přeroubovával jsem úspěšně i stromy 10 let staré, kmen 10 cm průměr, koruna 1 m v průměru.

2. Podnož by měla být pod mízou, to je v začínajícím růstu, narašené pupeny, mladé výhonky měkké, do délky asi 10 cm. Maximálně v růstové periodě - neukončený růst, mladé dosud nezvětšené lístky.

3. Rostlina dostatečně vlhká, ne přemokřená, zdravé zelené listy svědčící o úspěšném pěstování.

4. Rostlina zdravá, bez chorob a škůdců, bez fyziologických poškození, dobře živěná, rostoucí v dobrých podmínkách.

5. Rozmyslet si předem, co budeme s rostlinou dělat po naštěpování. Kde ji budeme pěstovat, jaké jí poskytneme podmínky k úspěšnému ujmoutí a

růstu, nedoufat v zázraky – afinita neboli srůstnost v některých případech nefunguje. Některé rostliny jsou roubovzdorné - u jedné rostliny po 10 přeroubováních jsem to vzdal.

6. Označit rostlinu jménem, kde roubojící doplní údaje: /podnož/odrůda naroubovaná/datum/jméno/.

7. Nepřenášet rostliny k roubování za mrazu, ochrana rostlin proti prochlazení, teplotní šoky.

8. Smířit se s faktem, že rostlina po přeroubování ztratí část, až většinu svého obrostu (korunku, větve, atd.).

PODNOŽE A JEJICH VHODNOST

Citrus aurantium L., BIGARADIE, tzv. hořký sevillský pomeranč - vzrůstná, vhodná, vyhovující srůstnost, plastická, snáší přemokření i přísušek, mrazuodolná do -7 °C, mnou neověřeno. Příznivě ovlivňuje vlastnosti plodů. Mnoho klonů dobře klíčivá semena.

Citrus clementine TAN., MANDARINA na plantážích používaná podnož celkem často, pro naše podmínky nevhodná, pouze rouby vlastních klonů.

Citrus deliciosa TAN., Citrus unshiu, Citrus sunki MANDARINY nevhodné podnože, špatná afinita roubov, zakrslý růst, špatný kořenový systém.

Mandarina, EMPEROR výjimka potvrzující pravidlo, velmi dobrý kořenový systém, výborná afinita, nedostupná semena.

Citrus reshni hort., CLEOPATRA MANDARINA, dobrý kořenový systém, uspokojivá vzrůstnost, tvar, afinita velmi dobrá pro mandariny, pomeranče. Snáší vápno v substrátu, přísušek. Kladně ovlivňují kvalitu plodů a plodnost. Velmi vhodná do bytu teplejší zimování, nedostupnost semen.

Citrus limetta, RISSO údajně vhodná podnož příznivě ovlivňující plody, zákrskový růst. Neodzkoušeno.

Citrus grandis L., POMELO-SWEET vhodná podnož, obrovská vzrůstnost, celoroční teplo - tropy, dobrá afinita, negativně ovlivňuje vlastnosti plodů. Neověřeno.

Citrus limonia, RANGPUR oranžový kyseloplodý, slabší kořenový systém, nejvhodnější pro bytové pěstování, brzká plodnost, kvalitní plody, jde úspěšně řízkovat. **OTAHAITE** žlutoplodý platí to samé jako u rangpuru.

Citrus limon BURM., CITRONÍKY vrůstná podnož, horší kvalita plodů, výborná afinita s citrusy, krátkověkost, úspěšné řízkování, dostupnost semen.

Citrus madurensis, CALAMONDIN afinita dobrá, plody horší kvality, zákrslý vzrůst, krátkověkost.

Citrus medica L., CEDRÁTÝ výborná afinita, obrovská vzrůstnost, horší

plody, výhoda - teplejší zimování, řízkovatelnost. Většina citrusů, které jsou v prodeji v různých supermarketech, je na této podnoži.

Citrus paradisi MACF., GRAPEFRUIT velký vzrůst, dobrá afinita, plasticita podmínek, špatná kvalita plodů a plodnost, negativní zrání, opad plodů.

Citrus sinensis OSBECK., POMERANČOVNÍK nejlepší podnož pro naše podmínky. Vynikající afinita se všemi citrusy kromě kumquatu. Výborná kvalita, velikost plodů, plodnost, vzrůst. Horší kořenový systém, nesnáší přísušek, slušná chladuvzdornost. Možnost teplejšího zimování.

Citrus volkamerian TAN., VOLKAMERIANA vynikající podnož, vzrůst, plodnost, velikost výborná. Afinita velmi dobrá, chladuodolnost výborná -5 °C. Horší dostupnost semen.

Poncirus trifoliata - CITRONEČNÍK TROJČETNÝ nejlepší podnož pro studené zimování. Zakrsle rostoucí mrazuvzdorná do -22 °C, naroubované odrůdy C. unshiu do -6 °C. Dlouhověkost rostlin, kvalita plodů výborná

brzká a vynikající plodnost. Dostupnost semen, avšak nutnost chladného zimování do 8 °C minimálně 6 týdnů, lépe 3 měsíce.

CITRUMELA, kříženci Poncirus trifoliata x C. paradisi 'SWINGLE',

'SACATON', 'T 605' a jiné. Vynikající podnož, plastická, moje nejoblíbenější, vynikající afinita se všemi citrusy a příbuznými druhy

(Fortunely, Australáky) snáší teplejší zimování do 15 °C, vzrůstnost, plodnost, kvalita plodů, odolnost k přísušku i přemokření výborná. Řízkovatelnost, dostupnost semen taktéž.

CITRANŽE, kříženci Poncirus trifoliata x C. sinensis 'TROYER', 'CARIZO', 'BENTO' a jiné, výborná podnož, vynikající afinita, velké a kvalitní plody, stromy dlouhověké, plodné, vzrůstné. Možnost řízkování, horší kořeny. Semena dostupná.

'ORTANIQU', 'MANDOR' a jiné hybridy vydávané za mandariny - 'Tangory', mandarína x pomeranč, údajně přijatelné podnože, semena dostupná. Neověřeno.

Autor: LUBOMÍR SITAR